

یادداشت
زهرا طوسی

سال است دولت‌ها در برابر یک واقعیت اقتصادی ایستاده‌اند و هر بار تصمیمی گرفته‌اند که فقط ظاهر مسئله را تغییر داده، از حذف کارت سوخت تا احیای دوباره آن، از تک‌نرخی شدن تا سه‌نرخي شدن امروز، نشان از تصمیم‌هایی دارد که از صلاح‌ساختار و اهمه دارد، روندی که به بررسی آن می‌پردازیم.

س از شوک هدم‌مندی یارانه‌دار دولت قبل، دولت روحانی در سال ۱۳۹۴ تصمیم گرفت قیمت بنزین را تثبیت کند تا التهاب اجتماعی فروکش کند. در این سال دامانه هوشمند سوخت باقی ماند ولی بنزین تک‌رخی هزار تومانی شد. دولت ی گفت با حذف نرخ‌های متفاوت و تعیین یک قیمت واحد هزار تومانی، رانت، چاق و سود افکری از بین می‌رود و عدالت برقرار می‌شود، اما نتیجه برعکس شد و صرف بالارفت.

در همان دوره، چند طرح پژوهشی (طرح خانوارمحور، طرح منطقه‌ای، طرح پلکانی) جایگزین سهمیه‌بندی خانوار یا سهمیه براساس کد ملی در وزارت نفت بررسی شد، اما به دلیل ناهماهنگی با سامانه یارانه نقدی هیچ کدام اجرا نشد.

به صورت غیر رسمی، مرکز پژوهش‌های مجلس از سال ۱۳۹۴ هشدار داد «تک‌نرخی شدن، بازار را آرام می‌کند ولی مصرف را بالا می‌برد» که دقیقاً هم همین شد؛ مصرف روزانه از ۶۹ به ۸۳ میلیون لیتر رفت.

در سال ۱۳۹۸ دولت سراغ طرح احیای کارت سوخت و سهمیه ۶۰ لیتری با نرخ ۵۰ تومن رفت و قیمت آزاد را ۴ هزار تومن گذاشت. این همان تصمیم ناگهانی پایان ۹۸ بود که با اعتراض های گسترده همراه شد. اما پیش از آن دست کم سه طرح مایگزین در دولت و مجلس بررسی شده بود که هیچ کدام تصویب نشد:

نوزین دوسهمیه‌ای خانوار محور: تخصیص سه‌میه ماهانه ۳۰ لیتر به ازای هر نفر
بوی کد ملی و فروش مازاد در بازار متشکل.

نیز این منطقه‌ای: قیمت متفاوت بر اساس فاصله از پالایشگاه (مثلاً ارزان تر در مناطق سرری برای کنترل قاچاق).

نماین پلکانی سالانه: مدل تدریجی افزایش قیمت تا نرخ تعادلی (هر ۶ ماه ۱۰ درصد افزایش، با پرداخت جبرانی نقدی).

بر این دوره چندین ایده تازه مطرح شد؛ ولی دولت شهید رئیسی هیچ کدام را رسمی نکرد. طرح بنزین برای همه (آذر ۱۴۰۰) مجلس و مرکز پژوهش‌ها پیشنهاد کردند هر ایرانی هاهانه ۲۰ لیتر بنزین سهمیه‌شده دریافت کند که قابل خرید و فروش باشد. به صورت آزمایشی در قشم و کیش اجرا شد، ولی در سطح ملی توقف کرد؛ چون بانک مرکزی و وزارت رفاه نتوانستند سامانه تسویه بین افراد را هماهنگ کنند.

لمرح بنزین لیتراژی روی کد ملی رانندگان تاکسی اینترنتی: پیشنهاد وزارت صمت
پلتفرم‌ها بود؛ دولت موافقت کرد ولی اجرایش به کارت سوخت خودروها محدود
ماند.

مرکز راهبردی ریاست جمهوری طرح واقعی سازی قیمت سوخت در برنامه هفتم: برای افزایش تدریجی تا نرخ منطقه‌ای داشت، اما حذف شد تا فضا برای اجرای «آرام» در ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵ باز بماند.

دولت چهاردهم در مرحله ای است که از میان سه گزینه کلاسیک دست به انتخاب دهه است.

ارانه نقدی به‌جای یارانه سوخت: تراکنش یارانه‌ای با واریز مستقیم به خانوارها یعنی دولت به‌جای عرضه بنزین ارزان، مابه‌التفاوت آن را مستقیم به حساب مردم واریز کند. سهمیه فردی قابل تبادل: از سال ۱۴۰۰ به‌بعد، نمایندگان مجلس برای طرح تازای به‌نام «بنزین برای همه» فشار آوردند. ایده این بود که هر ایرانی هر ماه ۴۰ لیتر سهمیه داشته باشد که قابل خرید و فروش باشد. پایلوت در جزایر قشم و کیش اجرا شد، اما سامانه سوپیه بنزین افراد هرگز کار نکرد.

سفری شدن بنزین؛ شامل بنزین سهمیه‌ای، بنزین نیمه‌آزاد و بنزین آزاد یا خدماتی است. در حال حاضر ساختار پمپ بنزین ها دونوعی است و نرخ سوم در مرحله بررسی ارزشناسی قرار دارد. این تصمیمی است که از نگاه دولت قابل اجرا و کم هزینه محسوب می‌شود، اما از نگاه اقتصاد کلان، نشانه پایان تلاش برای طراحی عدالت سوختی محسوب می‌شود. ۱۰ سال طرح و وعده، حالا به نقطه‌ای رسیده که دولت نمی‌خواهد بحسب قیمت تازه بیازد، فقط می‌خواهد تفاوت نرخ را کنترل کند. ایران در کمتر از یک دهه سه مدل بنزین را آزموده از کارت سوخت خلوات تا قاروش بین افراد و حالا سفری شدن، هیچ کدام نتوانستند پاسخ دهند به پرسش ساده‌ای که هنوز در هر پمپ بنزین تکرار می‌شود: قیمت بنزین واقعی چند است؟

مکرار می شود؛ قیمت بنزین واقعی چقدر است؟

نرخ برنج ثابت نمی‌شود، اما وضعیت به این شکل هم نخواهد شد و گرانی که امروز مردم مشاهده می‌کنند نه به دلیل قیمت ارز که به دلیل کمبود کالا در بازار است. چنانچه جریان تأمین کالا برقرار باشد نرخ‌ها منطقی خواهد شد، شاید این نرخ گران‌تر از قبل باشد، اما افسارگسیخته نیست و چارچوبی دارد. افسارگسیختگی زمانی به وجود می‌آید که تأمین کالا درست انجام نمی‌شود، بنابراین باید نگران کمبود کالا باشیم نه نرخ ارز.

مختاریانی اضافه کرد: سال گذشته در اوج زمانی که کشور به برنج پاکستانی نیاز داشت اعلام کردند برنج پاکستانی اجازه واردات ندارد، بنابراین بیش از اینکه ارز عامل گرانی کالا باشد، تأمین نشدن به موقع بود که برنج را به این وضعیت رساند.

رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و تأمین‌کنندگان برنج می‌شود و شاهد واردات برنج باشیم بازار پایدار می‌شود و نتیجه این پایداری می‌تواند کاهش قیمت برنج در برخی اقلام را هم به دنبال داشته باشد. امروز مشاهده می‌کنیم مردم برنج را با نرخ بالا هم می‌توانند تهیه کنند چون کمبود دارد و چنانچه به مصاحبه مسئولان دولتی کنید فقط صحبت درمانی می‌کنند و می‌گویند از هفته دیگر قرار است برنج وارد بازار شود، اما در نهایت خبری نمی‌شود.

وی بیان کرد: در گذشته اگر برج با افزایش نرخ همراه می‌شد حتی در نیمه‌های شب هم پیگیر موضوع بودند، اما امروز دچار کمبود و گرانی هستیم و مسئولان فقط نظاره‌گرند؛ گویا دولت حساسیتی بر بحث قیمت‌ها ندارد.

مختاریانی یاد آور شد: از ابتدای شهریور دولت اعلام کرد هر برجی که وارد شده باید به دولت تحویل داده شود، وارد کنندگان از این تاریخ هر برجی را که وارد کردند به دولت دادند و دولت هم در مقابل این کالاهای عرضه نکرده و همچنان منتظر گرانی بیشتر است.

البته همان گونه که پیش از این هم گفته شد بارها کارشناسان اقتصادی هشدار داده بودند اختصاص ارز ترجیحی برای واردات کالاهای اساسی عملاً جزایر امانت و فساد تنبیه دیگری ندارد؛ چرا که در این سال‌ها هر کالایی که با نرخ ترجیحی وارد کشور شده به قیمت مصوب به دست مصرف کننده نرسیده و محلی برای کسب سود واسطه‌گران و دلالان شده است.

نکته‌ای که رضا کنگری، رئیس اتحادیه بنکداران هم بر آن تأکید داشت و در گفت‌وگو با خبرنگار قدس گفت: در این مدت متأسفانه نرخ ارز به نرخ ارز ترجیحی وارد کشور می‌شود به طوری که بازار عرضه می‌شود و چنانچه امروز شاهد افزایش قیمت هستید نه به دلیل نرخ ارز که به دلیل نبود کالا در بازار است.

روی با بیان اینکه در حال حاضر واردات گسترده برنج به کشور با نرخ جدید ارز در حال انجام است که طی دو هفته آینده وارد و عرضه خواهد شد، اطمینان خاطر داد این کالا با قیمتی پایین‌تر از آنچه برنج امروز در سطح بازار مشاهده می‌کنید، خواهد بود.

کنگرسکی بیان کرد: با شرایط جدید بهترین برنج ایرانی با نرخ ۱۹۵ تا ۱۹۰ هزار تومان به دست مصرف‌کننده نهایی می‌رسد؛ اما تا پیش از مصوبه جدید برنج پاکستانی ۲۱۰ هزار تومان در دست عمده‌فروشی و با نرخ ۲۵۰ هزار تومان به دست مصرف‌کننده می‌رسید.

دو هفته آینده وارد و عرضه خواهد شد، اطمینان خاطر داد این کالا با قیمتی پایین‌تر از آنچه برنج را امروز در سطح بازار مشاهده می‌کنید، خواهد بود. کنگری بیان کرد: با شرایط جدید بهترین برنج دست‌کستانی با نرخ ۱۹۰ تا ۱۹۵ هزار تومان به دست مصرف‌کننده نهایی می‌رسد؛ اما تا پیش از مصوبه جدید برنج پناستی ۲۱۰ هزار تومان در کف عده‌فروشی و با نرخ ۲۵۰ هزار تومان به دست مصرف‌کننده می‌رسد.

رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و تأمین کنندگان برنج ضمن گلایه از عملکرد نمایندگان مجلس در این زمینه، از آنان درخواست کرد تا به این موضوع رسیدگی و از وزیر جهاد بخواهند پاسخگوی وضعیت فعلی بازار و خاصه بازار برنج باشد.

وی در بخش دیگری از سخنان خود درخصوص قیمت برنج پس از حذف ارز ترجیحی، تصریح کرد: باتوجه به اینکه قرار است با نرخ ارز تالار دوم برنج وارد شود و این نرخ تابع نرخ ارز در بازار آزاد است، بنابراین

مختاریانی ادامه داد: مدتی است چون دولت جلو ورود بار برنج را گرفته، خود به خود قیمت‌ها افزایشی شد. مشکل امروز بازار برنج این است که دولت جلو ورود کالا را گرفته است. قرار بود از اول آذر ارز ترجیحی برداشته و ارز تالار دوم جای آن را بگیرد و باوجود اینکه

به، دبیر انجمن واردکنندگان برنج ایران
محصول از فهرست کالاهای مشمول ارز
اتصمیمی درست دانست که باید زودتر
شد. اما وی این حذف را به تنهایی کافی
تا تأکید دارد لازمه به آرامش رسیدن بازار
برداشته

ست گذاری دستوری است؛ چراکه اساساً برای مشاوری کالایی که قرار است با نرخ ارز مبادله‌ای مکان‌پذیر نیست به این دلیل که نرخ این حال تغییر است.

برگ سبز ، سند کارخانه و کارت خودروی
سواری پژو تیپ PARS XUV مدل ۱۳۹۹
به رنگ سفید پلاک ۷۹۹ د ۸۷ ایران-۶۴
شماره موتور ۱۳۴۱۵۰۶۱۴ و شماره شاسی
۱۳۹۷۱۵۱۲۶۱۰۱۰۱۰۱۰۱۰۱۰۱۰۱۰۱۰۱۰۱۰۱۰
NAAN-۰۱CEPLK۵۱۲۶۱۰۱۰۱۰۱۰۱۰۱۰۱۰
باریکه‌های مفقود و در درجه اعتبار ساقط است.

برگ سبز خودرو وانت پیکان تیپ ۱۶۰۰ OUH
سال ساخت ۱۳۹۰ بشماره موتور ۱۱۴۹۰۰۳۳۶۰۹
و شماره شاسی NAA۴۶AA۵BC۲۰۵۸۴۳
بشماره پلاک ایران ۲۷ - ۷۹۱ ط ۹۸ بمالکیت
علی محبوب تپه به کد ملی ۰۰۴۸۱۰۲۹۷۱ مفقود
و در ازه اعتبار ساقط است.

کلیه مدارک موتورسیکلت هنداً شامل برگ سبز
برگ کمپانی و کارت موتور به شماره پلاک ۷۶۹-
۱۸۸۶۲ و شماره تنه ۹۳۰۶۱۵ و شماره موتور
۴۰۰۲۸۶ بنام رحمان سرجوقی فر مفقود و از
درجه اعتبار ساقط می‌باشد.

آکھ مفتودی

سند کمپانی سواری پڑو MT-۲۰۷۱
رنگ مشکی متالیک شمارہ پلاک : ایران ۳۲
ل ۳۲ شمارہ شاسی : R۳FF۴MJ۴۹۳۱۶
شمارہ موتور : ۱۶۷B۰۱۱۲۷۸۸ به نام مهدیه
پرست مفقود و از درجه اعتبار ساقط می باشد

کارت ،برگ سبز و شناسنامه مالکیت وانت
پیکان مدل ۱۳۸۶ به رنگ سفید به شناسه
خودرو IRFC3۱۱XIFL۶۲۸۵۵۶ و شماره
موتور ۰۲۷۲۳۳۱۱۴۶۰۱ و شماره پلاک ایران ۱۲-
۴۱۹ به ۹۲ به نام ناصر عربی خادر مفقود و از
درجه اعتبار ساقط می باشد.

آگهی مفقودی
۱۳۰۴/۹/۲۶
برگ سبز خودرو وانت سیستم پیکان تیپ ۱۶۰۰ OHV رنگ سفید شیرازی - روغنی مدل ۱۳۷۸ به شماره شهرداری ۹۶ ن ۲۷۸ ایران ۱۲ و شماره شاسی ۵۸۴G0۶۵۸۸A NAAAF و شماره موتور ۹۰۶۷N۱۱۴F با مالکیت جواد دلیر مارشک مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می‌گردد.

آگهی مفقودی

برگ سبز خودرو پراید مدل ۱۳۸۵ به رنگ
نقره ای - متالیک به شماره پلاک ۸۹۶ د ۳۸ ایران
۵۲ به شماره موتور ۱۶۳۴۹۱۵ به شماره شاسی
۷۱۴۱۲۲۸۵۲۲۸۱۹۰ به نام میترا کرتک مفقود و
از درجه اعتبار ساقط است.

پروانه تفکیکی به کد نوسازی ۱۲-۲۵-۱۴-۲
تاریخ صدور ۱۳۸۹/۱۱/۱۲ صادره از شرکت
عمران گلپار متعلق به تعاونی مسکن مهر ۱۷۹
مشهد به شناسه ملی ۰۳۱۳۸۰۴۶۳۸۶۷ مفقود
گردیده و فاقد اعتبار می‌باشد.

سند کمپانی اتوبوس- پیاپی سیستم اسکانیا
تپ ۴۲۱۲۲ رنگ سفید- اتوبوسی روغنی مدل ۱۳۸۷
به شماره شهروانی تپ ۴۲۱۲۲ ایران ۴۶ و شماره
شاسی ۳۴۳۴۷۳۳ و شماره موتور ۸۱۱۵۹۴۰
مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می گردد.

سند کمپانی اتوبوس- بیابانی سیستم اسکانیا
تیپ ۴۲۱۲۸ رنگ سفید-آبی-روغنی مدل ۱۳۸۷
به شماره شهرانی ۶۵ ع ۷۲۲ ایران ۳۶ و شماره
شاسی ۳۶۳۴۷۳۳ و شماره موتور ۸۱۱۵۹۴۰
مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می گردد.